

PREFACE

In this Book, we examine the legal character and political and legal consequences of the Prespa Agreement (PA), as a product of an irregular admission of Macedonia to UN membership. The origin of the treaty is in UNSC Res. 817 (1993) that imposes additional conditions to Macedonian membership in the process of admission in the UN. We have presented a detailed analysis of the legal aspects of SC Res. 817 (1993) and GA Res. 47/225 (1993), which are related to the admission of Macedonia to UN membership. It has been proved that the additional conditions imposed on Macedonia for its admission to the United Nations constitute a clear violation of Articles 4(1), 2(1) and 2(7) of the Charter, and define a discriminatory legal status of the state as a member (again in violation of Article 2(1) i.e. sovereign equality).

The Prespa Agreement (PA) was the first international treaty in the history of International Law that impose and externally regulate on non-reciprocal basis the State's name (ID) and national identity of one sovereign nation-state, and therefore blatantly violates the basic norms of International Law. The Prespa Agreement violates ius cogens norm with respect of self-determination of people's own national identity and the legal state's name, as an element of the juridical personality of State. Therefore, illegality of that agreement suggest the course of action for termination of the PA, as an extremely harmful and damaging treaty. Our current research showed that this treaty is in violation of the basic human rights covering national minority rights, particularly of ethnic Macedonians in Greece. One Chapter of the book (or subsection) specifically deals with these kind of human rights violation.

This book as a part of scientific project has been financed by the Ministry of Science of the Republic of Serbia.

We must reiterate that the first necessary step is to terminate the Prespa Agreement, as an illegal treaty, with a diplomatic note to Greece, as an unilateral legal and political act expressing a will of the state, as the sovereign will. Such diplomatic action need to contain a justification for the termination of the Agreement based on violation of the peremptory inherent rights of the State, i.e. jus cogens norm(s) covered in the article 53 of the Vienna Convention of the Law of Treaties (1969) and effects with respect to human rights. This course of action does not depend on the Parliamentary majority (in Macedonia) and is not a subject of any domestic legal procedure(s) or actions in the Macedonian Parliament or other branches of Macedonian government, ex post facto.

About Author Igor Janev

Igor Janev was born 29. on September 1964, in Belgrade, Serbia. Janev finished his graduate studies at the Faculty of Political Sciences in Belgrade in 1991. Dr. Igor Janev holds a Ph.D. degree at the Faculty of Law at Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, Macedonia, from 1994. Igor Janev has finished postdoctoral studies at: 1) University of Virginia, Charlottesville (USA), Department of Government and Foreign Affairs, 2) Georgetown University, Washington D.C. (USA), School of Foreign Service, and 3) Taft University, Medford, Mass. (USA), Fletcher School of Law and Diplomacy. Currently, Igor Janev is a Scientific Advisor (rank of a full professor in Serbia according to Serbian law) in the Institute for political Studies in Belgrade, Republic of Serbia. He also served in the Republic of Macedonia as the Special Advisor to the Macedonian President. Janev has published many scientific articles and more than twenty books and monographs in the scientific areas of International Law, International Organizations, International Relations, Diplomacy, and Political, State and Constitutional theory, Political philosophy and the Political methodology.

See more

<https://orcid.org/0000-0003-1786-0843>

UVOD

U istoriji međunarodnih odnosa nikada do „Prespanskog sporazuma“ nije postojao slučaj nekog međunarodnog ugovora koji nastoji da reguliše prethodne istorijske događaje i da utvrdi norme za tumačenje istorije druge države. Ovakvo normiranje se nije desilo sve dok nije zaključen „Prespanski sporazum“ (potpisan u Nivicama, Makedoniji) između Grčke i formalno i suštinski „bezimene države“ sa referencom u Ujedinjenim Nacijama gde je rezolucijom UN bila dozvoljena samo denominacija „Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija“ ili skraćeno BJRM, umesto zvaničnog imena države, kao pravnog subjekta. „Prespanski sporazum“ sa punim imenom „Konačni sporazum o rešenju razlika“ kako je opisano u rezolucijama Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija 817 (1993) i 845 (1993), prestanak privremenog sporazuma iz 1995. godine i uspostavljanje strateškog partnerstva između strana je tako postao dosada neviđen međunarodni akt, kao presedan (prvi ugovor) u istoriji međunarodnog prava kojim se nameće i spolja reguliše (na ne-recipročnoj osnovi) ime jedne države (tj. njen ID) i time formalno nacionalni identitet jedne suverene države-nacije. Kao spoljni aktom, ovom ugovorom se derogiraju osnovne i fundamentalne ustavne (nacionalne) odredbe u vezi nacionalnog identiteta i to suprotno principima ugrađenim u Ustavu (Republike Makedonije), kao i suprotno načelima Povelje Ujedinjenih nacija, gde se pored ostalog krše osnovne međunarodne norme suvereniteta (suverene jednakosti) i načelo nemešanja u strogu unutrašnju jurisdikciju države.

Poreklo i osnova „Prespanskog sporazuma“ je u Rezoluciji Saveta bezbednosti UN 817 (1993) koja Makedoniji nameće dopunske (u odnosu na propisane) i time nelegalne uslove za članstvo u procesu njenog prijema u UN-u, zaobilazeći i zamenjujući službeni pravni identitet države koji je bio sadržan u prijavi kandidata („Republike Makedonije“) za članstvo u Ujedinjenim nacijama. U ovoj knjizi smo pružili analizu pravnih aspekata Rezolucije Saveta bezbednosti UN 817 (1993) i rezolucije Generalne skupštine UN 47/225 (1993), koji se odnose na uslove prijema Republike Makedonije u članstvo UN-a, gde je u fundamentu uskraćeno osnovno pravo na identitet države, koja je nelegalno podvrgnuta „privremenoj reference“ odnosno nelegalnoj denominaciji (BJRM). U ovoj monografiji koju predstavljamo je, između ostalog, dokazano da dopunski uslovi nametnuti Republici Makedoniji u procesu njenog prijema u Ujedinjene nacije predstavljaju jasno kršenje člana 4 (stav 1) i člana 2 (stav 1, stav 7) Povelje UN, čime se uspostavlja nelegalan diskriminatorski kvazi-pravni status za ovu državu kao članica UN-a (koji je očigledno u suprotnosti sa članom 2 (1) koji se odnosi na suverenu jednakost svih članova (država-članica)). Odgovornost Organizacije Ujedinjenih nacija za kršenje odredbi Povelje UN proizilazi iz dužnosti organizacije da poštuje osnovna prava država (bilo države-kandidata, podnosioca zahteva za prijem u članstvo UN-u, ili kao člana UN-a), odnosno osnovnih državnih prava onako kako su ova zaštićena principima međunarodnog prava sadržanim u odredbama Povelje UN (posebno u članu 2). Karakter ovih kršenja Povelje pretstavlja ultra vires vid (prekorčenje ovlašćenja) u pogledu pravnih normi Povelje UN kao multilateralnog ugovora koji, takođe, obavezuje i Organizaciju (UN). Naime, nova država je primljena u Ujedinjene nacije kao bezimen međunarodni subjekt što je vid delikta (delicta omissiones). Kršenje člana 4 (st. 1) u odnosu na postupak prijema u UN, i člana 2 (st. 1) u vezi sa jednakošću država, kao i stava 7. (istog čl. 2) involvira pravne ličnosti i Organizacije i makedonske države (na drugoj strani), kao nezavisnih međunarodno-pravih subjekata (lica), gde odgovornost izvodimo iz prava na nezavisno državno ime (kao elementa pravnog subjektiviteta države) odnosno pravnog identiteta u UNO-u. Pored toga, u monografiji smo u vezi sa ovim dokazali da se Prespanskim sporazumom zapravo krše osnovne norme tipa jus cogens u vezi samoopredeljenja (samoodređenja sopstvenog) identiteta naroda (načela utvrđenog u članu 1. Povelje UN-a) i, odande, državnog imena (posedovanja ovoga elementa

ličnosti i posebno suverenog izbora ovog identiteta) kao inherentnog elementa pravne ličnosti, gde bi suvereni identitet morao biti neotuđiv.

Kao rezultat parcijalno nelegane Rezolucije Saveta bezbednosti UN 817 (1993) koja sadrži dopunske nelegalne uslove prijema, nastao je Prespanski sporazum (u daljem tekstu PA), kao očigledno loše i nelegalno zasnovan ugovor. Naime, Prespanski sporazum pravno (prema normama i pravnim efektima) sistematski eliminiše nacionalni identitet Makedonaca, kao osnovnog kolektivnog ljudskog prava nacije (ili prava na nacionalnu / etničku kulturu). Nadalje, u našem istraživanju efekata, dolazimo do zaključka da Prespanski sporazum ne dovodi do očekivanog razvoja miroljubivih i stabilizujućih odnosa, pa čak ni ovakvih odnosa na unutrašnjem planu, gde umesto miroljubivosti nastaje podela samih etničkih Makedonaca na dve sukobljene grupe, jednih koji su za novi identitet, i drugih koji odbacuju novi (nametnuti) nacionalni identitet. Makedonci, kao osporena nacija (gde Prespanski sporazum rezerviše termin "Makedonija" samo za Grčku), su danas oštro podeljena nacija suočena sa unutar-nacionalnim sukobom između manjine koji prihvataju izmenjeni (i nametnuti) nacionalni identitet i većine koja je odbacila novu trajnu denominaciju .

Nije iznenađujuće da je "ugovor o identitetu" (odnosno po predmetu o promeni identiteta) koji je, kako uočavamo, uspostavio ili proizveo u pravnom poretku širok spektar unutrašnjih ograničenja i zabrana na nacionalni identitet, u osnovi nemoguće sprovesti u delo u domaćem pravnom poretku i prometu (ugovor je, naime, nesprovodiv). Ono što smo uočili tokom našeg istraživanja u okviru rada na monografiji je to da ugovor, svojim očiglednim nelegalnim ograničenjima vezanim za samoodređenje sopstvenog identiteta, uključujući kulturni identitet, verovanje ili tradiciju, sadrži odredbe koje čak dosežu nivo zločina etnocida ili kulturnog genocida, uključujući ovde sistemsko iskorenjivanje ili/i je reviziju kolektivne memorije (*damnatio memoriae*). Pored svega toga, naša politička analiza ovog ugovora pokazala je da je Prespanski sporazum proizveo opasne i štetne bezbednosne efekte koji se odnose i na teritorijalni integritet države tj. da Prespanski sporazum predstavlja ozbiljne pretnje samom opstanku "Makedonije" kao države, politikom iskorjenjivanja nacije (nacionalne države) i bitnih elemenata državnosti. Nadalje, pokazali smo u ovoj monografiji da je promena nacionalnog identiteta preko sporazuma ([to je po sebi nelegalno) indukovala kršenje i osnovnih međunarodnih ljudska prava, posebno dovodeći u pitanje i nacionalna manjinska prava (Makedonca) u Grčkoj (pa i šire na međunarodnom planu). Takva povreda osnovnih kolektivnih prava naroda i lica mogla bi postati predmet tužbe pred Evropskim sudom za ljudska prava.

Sadržaj

Uvod	9
Glava I	
Nezakonitost imenske denominacije države kao posledice dopunskih uslova nametnutih državi kandidatu za članstvo u Ujedinjene nacije	13
Glava II	
Odgovornost Organizacije Ujedinjenih nacija za akte koje involviraju njenu pravnu ličnost u odnosima sa državama-članicama.....	29
II.1 Pravna odgovornost Ujedinjenih nacija uopšte (posebno slučajevi relevantni za neregularan makedonski prijem u UN).....	29
II.2 Nezakonit karakter prijema Makedonije u članstvo u UN-u i savetodavna jurisdikcija Međunarodnog suda pravde.....	37
II.3 Pravne implikacije i posledice nametnutih uslova za prijem u članstvo Ujedinjenih nacija - makedonski slučaj i derogiranje pravne ličnosti.....	45
II.4 Pravna odgovornost Organizacije UN i načini ispravljanja nastale situacije (posebno u slučajevima kao što su makedonski prijem i diskriminacija po ovakvom osnovu).....	57
Glava III	
Flagrantna kršenja međunarodnog prava u vezi sa zaključivanjem nelegalnog Prespanskog sporazuma.....	69
III.1 Uvodne napomene u pogledu pravne prirode kršenja nacionalnog suvereniteta pod "bezimenim" uslovima prijema u UN i derogiranje pravne ličnosti.....	69
III.2 "Pravni osnovi" Prespanskog sporazuma i flagrantno kršenje međunarodnog prava.....	73
III.3 Prespanski sporazum i postojeće norme međunarodnog prava i principi koji se odnose na prava država.....	77
Glava IV	
Kršenja ljudskih prava: Prespanski sporazum kao etnocid skriven u svojim normama.....	89
IV.1 Prespanski sporazum i administrativna i pravno nelegalna ograničenja koja se vezuju za "drugu" i "treću" generaciju ljudskih prava.....	89
IV.2 Bugarsko - Makedonski ugovor o prijateljstvu i dopunski uslovi za makedonsko članstvo u EU, kao <i>de facto</i> amandman na Prespanske uslove i dalje derogiranje nacionalnog identiteta.....	113
IV.3 Prespanski sporazum, "Tiranska platforma" sa reformama o "dvojezičnoj primeni" i uticaj štetnih ugovora na moguće razbijanje ili raspad Makedonije - "Sudbina bivše Jugoslavije" (odnosno štete koje prevazilaze okvire derogacije <i>nacionalnog identiteta</i>).....	143

Glava V

Dalja destabilizacija države (makedonske) usled Evropskog odobravanja bugarske asimilatorske politike u obliku uslova za članstvo u

EU.....205

V.1 Nova vlada SDSM-a (2022-2023) sa istim politikama prema bugarskim zahtevima kao i prethodna vlast SDSM-a i produženje njenog podvrgavanja Makedonaca asimilaciji u Bugare.....205

V.2 Nužnost svrgavanja antinacionalne vlade SDSM-a i realizacija referenduma kao alatke u tom cilju i cilju očuvanja nacije.....213

V.3 Mogućnost pojedinačnih ili kolektivnih tužbenih akcija protiv makedonske i grčke vlade u vezi kršenja u manjinskih prava Makedonaca u Grčkoj usled nelegalnih obaveza proizašlih iz Prespanskog sporazuma.....232

Glava VI

Zaključak (i završne preporuke).....237

Aneks I

Konačni sporazum o rešavanju razlika kako je opisano u rezolucijama Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija 817 (1993) i 845 (1993), prestanak Privremenog sporazuma iz 1995. godine i uspostavljanje strateškog partnerstva između strana.....255

Aneks II

Ugovor o prijateljstvu, dobrosusedstvu i saradnji Republike Bugarske i Republike Makedonije.....277

Aneks III

Rezolucija Generalne skupštine UN/ 47/225.....283

Aneks IV

Rezolucija Saveta bezbednosti 817 (1993).....284

Aneks V

Rezolucija Saveta bezbednosti 845 (1993).....286

Aneks VI

Pismo predsednika Republike Makedonije upućeno je Generalnom sekretaru (UN doc. S / 25147).....288

Aneks VII

Pismo od 24. marta 1993. predsedniku Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija (UN doc. S / 25541).....291

Aneks VIII

Pismo od 5. aprila 1993. upućeno predsedniku Saveta bezbednosti (UN doc. S / 25542).....293

Aneks IX

Pismo ministra za spoljne poslove Grčke upućeno je predsedniku Saveta bezbednosti (UN Doc. S / 25543).....294

Aneks X

Uslovi prijema države u članstvo u Ujedinjenim nacijama (član 4 Povelje), Savetodavno mišljenje Međunarodnog suda (1948).....297

Aneks XI

Pravni aspekti problema zastupanja u Ujedinjenim nacijama (UN Doc S / 1466).....309

Aneks XII

Okvirni sporazum.....317

Literatura.....341